

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Mammillaria zephyranthoides

Foto: Th. Neutelings

ISSN 0039-4467

**65ste JAARGANG
No. 3
MAART 1986**

Mammillaria-reeksen nader bekeken - Ancistracanthae

TH.M.W. NEUTELINGS

Zoals u hebt kunnen lezen (Succulenta jan. 1986) is de oorspronkelijke reeks **Ancistracanthae** Sch. qua soorten behoorlijk gedecimeerd door de opstelling van de reeks **Megastigmatae***. Deze laatste reeks kenmerkt zich door de grootte van de stempellobben. De afsplitsing achtte ik zeer wenselijk mede omdat de omschrijving van de eerstvermelde reeks te vaag en te vrijblijvend was, nl.:

"Bloemen meestal groot, trechtervormig, purperroze, cremegeel of wit; de bloembuis betrekkelijk kort; vruchtbes uitpuilend; plantelichaam vaak slank zuilvormig, of cilindrisch en sterk spruitend, met betrekkelijk flinke, harde tuberkels; een of meer middendoorns aan de punt omgebogen, maar bij sommige soorten met een rechte punt; zaden zwart".

Bij een nadere beschouwing zal men moeten constateren, dat hier geen sprake is van een ondubbelzinnige reeks-typering en bijgevolg evenmin van een behoorlijke determinatiesteun.

Een nadere omschrijving van de serie Ancistracanthae is wenselijk. Een emendering van deze serie met als basiskenmerken weekvlezige tuberkels, 1-4 (soms 6) middendoorns waarvan 1-4 aan de punt omgebogen en bewimperde buitenste bloembladen lijkt een goede mogelijkheid. Als typering van de serie zou *M. barbata* Eng. in aanmerking komen.

Zo kan de door Schumann gecreëerde reeksnaam in alle zuiverheid behouden blijven. Immers, de naam betekent "van haakdoorns voorzien". Alhoewel dit aspect niet meer het belangrijkste accent heeft in de typering van de reeks, gaat het wel op voor alle soorten die men tot deze reeks kan en wil rekenen.

De soorten die tot de huidige reeks gerekend moeten worden, zijn de volgende (met erachter het verspreidingsgebied, waarbij achter de staten aangegeven wordt tot welk land deze behoren (MX = Verenigde Staten van Mexico, US = Verenigde Staten van Amerika)):

2.1.	<i>M. barbata</i>	Chihuahua (MX)
2.2.	<i>M. viridiflora</i>	Arizona (US), Nieuw-Mexico (US)
2.3.	<i>M. wrightii</i>	Chihuahua (MX), Nieuw-Mexico (US), Texas (US)
2.3.0.1.	<i>M. wrightii</i>
fa. <i>wolfii</i>	Chihuahua (MX)
2.4.	<i>M. wilcoxii</i>	Sonora (MX), Arizona (US), Nieuw-Mexico (US)
2.5.	<i>M. tetrancistra</i>	Sonora (MX), Neder-Californië (MX), Californië (US), Arizona (US), Utah (US), Nevada (US)
2.6.	<i>M. guelzowiana</i>	Chihuahua (MX)

De genoemde staten vormen een aaneengesloten gebied (zie ook het kaartje). Bij vergelijking met het verspreidingsgebied van de tot de Megastigmatae te rekenen soorten kan men constateren dat het groeigebied van de bovengenoemde Ancistracanthae valt binnen dat van de Megastigmatae. Veel verder zuidelijk komen nog twee soorten voor die tot de Ancistracanthae gerekend kunnen worden:

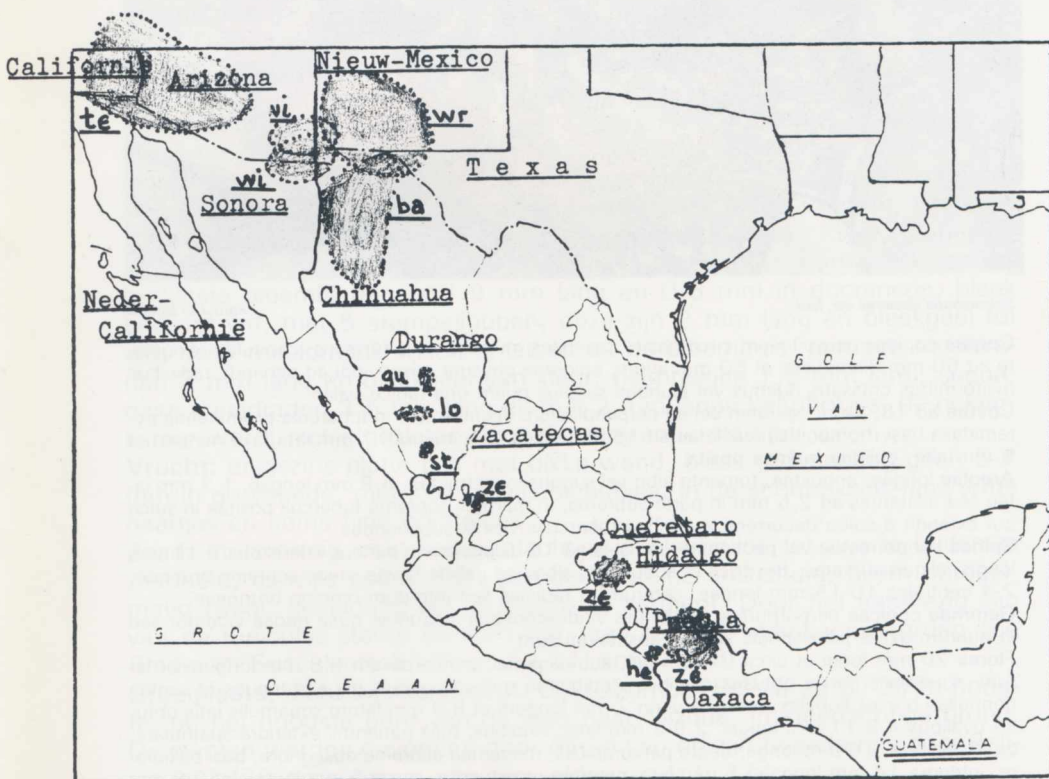
- 2.7. *M. zephyranthoides* Oaxaca, Puebla, Hidalgo, Queretaro (alle MX)
- 2.8. *M. heidiaea* Puebla (MX)

Zoals gebruikelijk zullen de soorten apart beschreven worden.

(wordt vervolgd)

Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal

* In het artikel *Mammillaria* series *Megastigmataea* Neutelings zitten nomenclatorische onvolkomenheden. In het mei-nummer zullen deze rechtgezet worden en zullen de reacties van lezers gepubliceerd worden.

Reeks *Ancistracanthae* (K. Sch.) emend.:

ba = *M. barbata*; gu = *M. guelzowiana*; te = *M. tetrancistra*; vi = *M. viridiflora*; wi = *M. wrightii* var. *wilcoxii*; wr = *M. wrightii* var. *wrightii*.

Longifloragroep: lo = *M. longiflora*; st = *M. longiflora* fa. *stampferi*.

Zephyranthoidesgroep: he = *M. heidiaea*; ze = *M. zephyranthoides*.

NIEUWBESCHRIJVING

Sulcorebutia vizcarrae var. **loui** Brederoo & Donald var. nov.

A.J. BREDEROO en J.D. DONALD

Sulcorebutia vizcarrae var. *loui*

Foto J.D. Donald

Corpus copiose caespitosum circa basin, caespites multicephalos formans, capitulum singulare ad 60 mm diametens et 50 mm altum, epidermi obscure griseoviridi ad perviridi, radicibus fusiformibus crassatis duabus vel pluribus saepius quam una radice palari.

Costae ad 18, aliquo spiratim vel ad perpendiculum decurrentes, in tubercula prominentia pyramidalia basi rhomboidali resolutae ad 15 mm longa (axe maiora), 7 mm lata (axe minore) et 5 mm alta, oblique in linea posita.

Areolae longae, angustae, tomento albo vel suggriseo instructae, 6-8 mm longae, 1,3 mm latae sed dilatantes ad 2,5 mm in parte suprema, in margine supremo tuberculi posita in sulco qui extendit a sulco decurrenti a duobus tuberculis vicinis superioribus.

Spinae subporrectae vel pectinatae, radiales ad 18 dispositae in paribus lateralibus 3-11 mm longis, aliquo curvatae, flexibiles et subulatae, albae ad pallide flavae saepe acumine brunneo; 2-4 centrales 10-15 mm longae, ceterum ut radiales sed interdum omnino brunneae.

Gemmae conicae perpurpureae squamulis viridescentibus instructae quae nuda videntur sed in quarum axillis pili nonnulli saetosi absconditi sunt.

Flores 20 mm longi et circa 24 mm lati, submagentei; pericarpellum 3,5 mm longum et latum, squamulis parvis obtusis ovalibus viridibus in quibus nonnulli pili albi tenues et saetae nonnullae breves subtiles; receptaculum 7 mm longum et 8-9 mm latum squamulis latis obtusis ovalibus 4,5-11 mm longis, 2,5-3 mm latis, viridibus; folia perianthii exteriora spatulata, ca 7 mm lata, 16 mm longa, dente parvo apicali, magentea acumine obscuriore, basi pallidior; interiora 14 mm longa et 6 mm lata, ceterum ut exteriora; stylus 9 mm longus et 0,8 mm diametens, pallide flavus ad albus, 5 stigmatibus 2 mm longis pallide flavis ad albis instructus; stamina in 5 coronis in pariete receptaculi, primaria 3 mm longa: pallide flava, antheris flavis 1,8 mm longis, secundaria 3,5 mm longa, pallide flava, antheris flavis 2 mm longis; nectarium apertum in basis receptaculi stylo emergenti non occlusum.

Fructus pallide viridescens-flavus, bacca applanata crassoparietalis, 5-7 mm diametens, squamulis parvis ovalibus in quarum axillis interdum saetae tenues.

Semen galeriforme testa verrucosa perbrunnea ad atra, saepe partim brunneo arillo obtecta; hilum irregulariter ovale, flavescens-album et paulo depressum; umbilicus effectus hoc semen in grege "Steinbachii" disponit.

Habitat prope ad Arani in altitudine 3700 m. praeter viam in Mizque in loco altissimo; solum ibi lapidosum est.

Holotypus depositus in Herbario Kewensis sub Nr. Lau 324.

Beschrijving:

Plantelichaam: rijkelijk spruitend aan de voet, daardoor meerkoppige groepen vormend, afzonderlijke koppen tot 60 mm in doorsnede en 50 mm hoog, opperhuid dof grijs-groen tot donkergroen. De beworteling is spoelvormig met twee verdikte wortels, vaak ook meer.

Ribben: tot 18, zwak spiraalvormig tot vertikaal aflopend, verdeeld in naar voren gerichte pyramidale, aan de voet ruitvormige knobbels, tot 15 mm lang (hoofdas), 7 mm breed (zijas) en 5 mm hoog, geplaatst in rijen.

Areolen: lang, smal, met wit of grijs vilt, 6-8 mm lang, 1,3 mm breed, naar boven toe breder wordend tot 2,5 mm. De areool bevindt zich op de bovenkant van de knobbel in een groef, die het verlengde is van de plooi tussen de twee hoger aangrenzende knobbels.

Dorens: tot 18 randdorens, afstaand of kamvormig, gerangschikt in zijdelingse paren, 3-11 mm lang, zwak gebogen, buigzaam en naaldevormig, wit of lichtgeel, dikwijls met bruine punt; 2-4 middendorens, 10-15 mm lang, gelijkend op de randdorens maar soms geheel bruin.

Bloemknop: kegelvormig, donker purper met duidelijk naakte, groenachtige schubben, in de schuboksels enige borstelige haartjes.

Bloem: 20 mm lang en ca. 24 mm breed, licht lila-rood; vruchtbeginsel 3,5 mm lang en breed, met kleine stomp-ovale groene schubjes, in de oksels enkele dunne haartjes en enkele korte fijne borsteltjes; bloembuis 7 mm lang en 8-9 mm breed met brede stomp-ovale schubben, 4,5-11 mm lang en 2,5-3 mm breed, groen; buitenste bloembladen spatelvormig, ca. 7 mm breed en 16 mm lang, met een klein tandje aan de punt, lila-rood, naar de punt toe donkerder en aan de voet lichter van kleur, binnenste bloembladen 14 mm lang en 6 mm breed, in vorm en kleur gelijk aan de buitenste bloembladen; stijl 9 mm lang en 0,8 mm in doorsnede, bleek geel tot wit, met 5 stempellobben, deze zijn 2 mm lang en bleekgeel tot wit; de 5 meeldraadkransen ontstaan uit de bloembuis, primaire meeldraden 3 mm lang en bleekgeel van kleur, helmhokjes 1,8 mm lang, secundaire meeldraden 3,5 mm lang en met 2 mm lange helmhokjes; de nektarkamer wordt niet afgesloten door de oprijzende stamper.

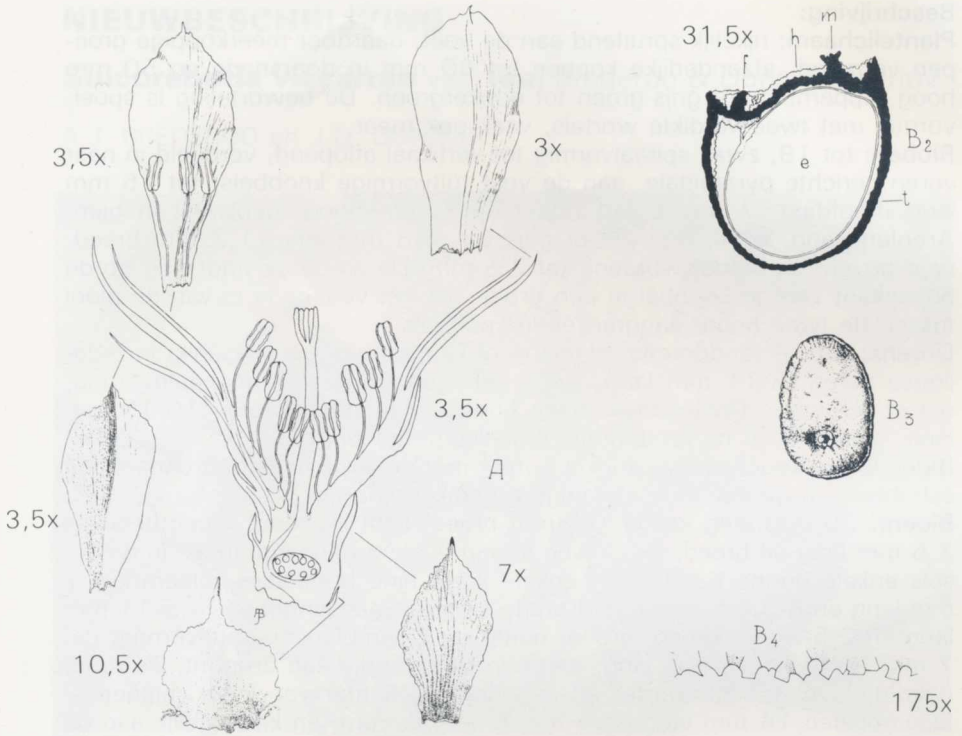
Vrucht: enigszins platte bes met dikke wand, bleek groenachtig geel, 5-7 mm in doorsnede, met kleine ovale schubjes, in de schuboksels fijne witte haartjes en soms fijne borsteltjes.

Zaad: mutsvormig, met een wratachtige donkerbruine tot zwarte buitenste zaadhuid, dikwijls bedekt met een deels bruine arillushuid; hilum onregelmatig ovaal, geelachtig-wit en enigszins verdiept. Door het aanwezig zijn van de funiculair-stomp behoort het zaad tot de "steinbachii"-groep (zie Brederoo, Succulenta 64-4; p. 74-77, april 1985).

Groeiplaats: dicht bij Arani, dept. Cochabamba, Bolivia op 3700 m hoogte, op het hoogste punt van de weg naar Mizque, in steenachtige grond. De planten werden gevonden door Alfred Lau op zijn tweede reis door Bolivia in 1970 en voorzien van zijn veldnummer L 324.

Dit taxon behoort tot een nauw aan elkaar verwante groep planten die ten westen van Aiquile tussen de Rio Mizque en de Rio Caine verder westwaarts in de richting van Mizque en Arani en de Reika Pampa voorkomen. De nauwe verwantschap met *Sulcorebutia vizcarrae* berust op de zaadvorm; de laatstgenoemde behoort ook tot de "steinbachii" zaadgroep. Oppervlakkig lijkt ze ook in enige opzichten op *Sulcorebutia torotorensis* (Card.) Bred. & Don. Deze soort groeit in een gebied ten zuiden van Arani; ze behoort evenwel tot de "mentosa"- of "kruegeri"-zaadgroep.

(L 324)

Verklaring bij de tekeningen:

A bloemdoorsnede en perianthbladeren

B zaden

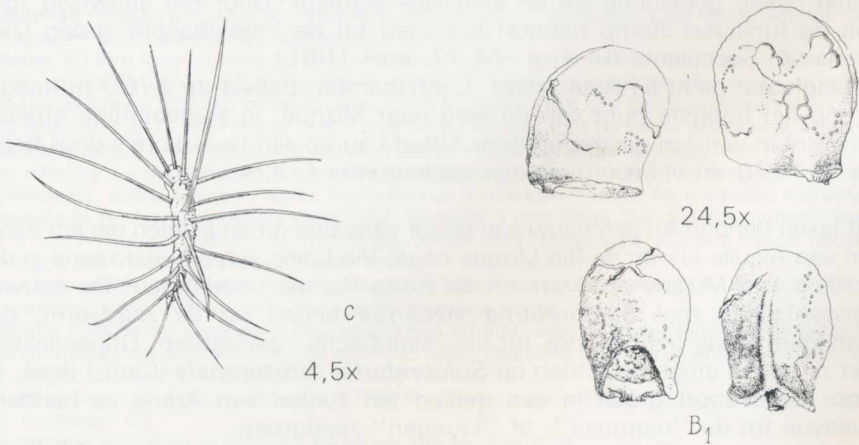
B1 rechts: buikzijde, links: rugzijde

B2 zaaddoorsnede, h zaadhuid, f funiculus, m micropyle

B3 hilum

B4 hilumprofiel

C dorenbundel, voor- en zij-aanzicht.

S. torotorensis kan niet verward worden met *S. purpurea* (Don.) Bred. & Don. noch met de onlangs beschreven *S. cochabambina* Rausch. De eerste is groter en heeft een afgeplatte habitus met dickere en krachtigere dorens en een kortere bloembuis, terwijl de laatste veel kleiner is met kortere, witte of zwarte, kamvormige dorens en bloemen met lichtpaarse meeldraden.

In een tabel zijn de kenmerken van *S. vizcarrae* var. *vizcarrae*, *S. vizcarrae* var. *laui* en *S. torotorensis* naast elkaar gezet.

Vergelijkingstabel:

S. vizcarrae v. laui

Lichaam: afgeplat bolvormig tot bolvormig, ca. 60 mm ϕ en 40 mm hoog, rijkelijk spruitend, grijsgroen tot groen.

Ribben: tot 18, verdeeld in ellipsvormige knobbels, deze tot 15 mm lang, 7 mm breed en 5 mm hoog.

Areolen: 6 mm lang, 1,3 mm breed, met wit tot grijs vilt, zeer smal, 10 mm van elkaar verwijderd.

Dorens: 18 randdorens, 3-11 mm lang, kamvormig, licht gebogen, buigzaam; max. 2 middendorens, tot 11 mm lang, naaldvormig, lichtbruin tot grijsbruin, vanuit de areool nooit verticale bundeltjes vormend.

Bloem: 20 mm lang, 24 mm breed, licht lilarood tot violet, met brede groene schubben en zeer fijne borstelachtige haartjes in de schuboksels.

Meeldraden: bleekgeel.

Stijl: bleekgeel, 9 mm lang; 5 stempellobben, 2 mm lang, geelwit.

Vrucht: afgeplatte bes, geel tot bruin, 5-7 mm ϕ , met fijne haartjes in de schuboksels.

Zaad: dofbruin, mutsvormig, 1 mm lang en breed, behorend tot de steinbachii-groep.

Groeiplaats: tussen Arani en Mizque op 3700 m hoogte.
Veldnummers: L 324.

S. vizcarrae v. vizcarrae

bol- tot cilindervormig, 40-55 mm ϕ , 30-35 mm hoog, weinig spruitend, grijsgroen tot groen.

tot 18, verdeeld in ellipsvormige knobbels, deze tot 15 mm lang, 10 mm breed en 4 mm hoog.

4-6 mm lang, 2,5 mm breed, met wit of grijs vilt, smal, 10 mm van elkaar verwijderd.

17 randdorens, 4-8 mm lang, kamvormig en recht; 2-3 middendorens, 8-11 mm lang, geel tot bruin, dikwijls vanuit de areool verticale bundeltjes vormend.

35 mm lang en breed, licht tot donker lilarood, zelden bleekrose of wit, met lichtgroene schubben en zeer fijne borstelachtige haartjes in de schuboksels.
licht roserood.

wit, 14 mm lang; 5 stempellobben, 2 mm lang, geelwit.

groenachtige rode, afgeplatte bes, 5-6 mm ϕ , met haartjes in de schuboksels.

zwart, mutsvormig, 1,5 mm lang en 1 mm breed, behorend tot de steinbachii-groep.

bij Mizque op 2000 m hoogte.
Cardenas 6316, WR 464, HS 44/44a.

S. torotorensis

afgeplat bolvormig tot bolvormig, tot 100 mm ϕ en 70 mm hoog, in het algemeen niet spruitend, grasgroen. tot 20, verdeeld in ellipsvormige knobbels, deze tot 15 mm lang, 10 mm breed en 10 mm hoog.

6-8 mm lang, 3-4 mm breed, met wit vilt, ovaal, 10-15 mm van elkaar verwijderd.

18-20 randdorens, 3-15 mm lang, kamvormig tot horizontaal afstaand; 2-6 middendorens, tot 20 mm lang, wit tot geel, dikwijls vanuit de areool verticale bundeltjes vormend.

35 mm lang en breed, licht tot donker lilarood of tweekleurig oranje/karmijn met lichtgroene schubben en fijne witte haartjes in de schuboksels.

roserood, naar beneden toe witachtig of karmijnrood.
wit, 17 mm lang; 5-7 stempellobben, 5 mm lang, wit.

groenachtige of oranje, afgeplatte bes, 6-7 mm ϕ , met witte haartjes in de schuboksels.

zwart, helmvormig, 1,5 mm lang, 1 mm breed, behorend tot de kruegerii/mentosa-groep.

bij Torotoro op 2000 m.
Cardenas 6328, WR 464b, Lau 327, KK 1593.

Sulcorebutia vizcarrae var. *laui* is gemakkelijk te onderscheiden door haar zeer smalle areolen, de kleinere knobbels op de ribben, de kleinere bloemen en haar afwijkende dorenontwikkeling.

(wordt vervolgd)

Diagn. Lat.: J. Theunissen.

Gillis Steltmanstraat 38, 1076 NP Amsterdam

29 George V Avenue, Worthing, West Sussex, BN 11 5SE, Engeland

Braziliaanse Melocactussen met een HU-nummer (slot)

GEERT EERKENS

HU 150A

Bij het doorzoeken van de diacollectie van wijlen de heer Buining stuitte Bercht op een dia met genoemd veldnummer en dus op een "vergeten" Melocactus, die dan ook geheel onbekend gebleven is. Deze soort werd reeds op 16.12.1966 ontdekt tussen Monte Azul en Espinosa. Het is een plant met roodbruine naaldvormige bedoorning, waarvan de onderste randdoorn de langste is en naar beneden wijst. Een vrij klein blijvende soort. Het lijkt er sterk op, dat één van mijn onbekende soorten deze plant is. Dat is tevens ook reeds één van mijn oudste planten van een 14 jaar geleden. Nieuw materiaal moet weer gezocht worden. Deze plant kan ook niet geïdentificeerd worden met Melo's van Ritter.

Tot zover de gegevens die ik bezit omtrent Melocactussen met een HU-nummer. De HU-nummers 1-469 stammen van reizen van Horst, voornamelijk te zamen met Buining. Na het overlijden van Buining werden een aantal tochten ondernomen die eveneens HU-nummers opleverden. De nummers HU 470-483 zijn het resultaat van een reis van Uebelmann in 1978/79. Helaas is - zoals u bemerkt hebt - geen enkele van deze planten naar behoren beschreven. In 1982 hebben Horst en Uebelmann, naar ik vernomen heb, 19 soorten Melocactussen gevonden. Hieronder zullen zeker enkele oude bekenden zijn, maar laten we hopen dat de werkelijk nieuwe soorten binnen afzienbare tijd beschreven zullen worden. In 1983 hebben Horst, Esteves Pereira en Braun een gezamenlijke tocht gemaakt. Voor hun vondsten gebruikten zij eveneens HU-nummers, die daarmee thans tot rond 600 gekomen zijn.

Alhoewel niet direct passend onder de titel van deze serie wil ik de serie besluiten met nog een drietal door Buining beschreven Melo's en enkele andere gegevens.

Buining heeft voor een klein aantal gevonden planten de aanduiding AB en een getal gebruikt. Hieronder zijn 3 Melocactussen.

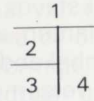
AB 1001

Onder de naam *Melocactus brederooianus* Buin. is deze plant gepubliceerd in Succulenta 1972, p. 28-33. De bedoorning is bruinachtig, ongeveer 2 à 2,5 cm lang, recht en hard. Vooral jonge planten zijn hieraan onmiddellijk te herkennen. De habitat is gelegen bij Andorinha, Bahia op 500 m hoogte.

AB 1003

Melocactus inconcinnus Buin. & Bred. is beschreven in K.u.a.S. 1975, p. 193-195. Het is een grove soort met een hoogte van 20 cm en een diameter van 15 cm, cilindervormig en grijsgroen van kleur. Jonge planten zijn iets plat-bolvormig. De planten bezitten een zeer harde, donker ivoorkeurige bedoorning die praktisch niet verweert. De habitat is bij Brumado aan de Rio São João.

Ritter stelde zijn nomen provisorium *M. permutabilis* synoniem aan *M. inconcinnus*. Bij mijn planten zie ik echter de volgende verschillen:

Foto's: A. Buining

1. *Melocactus brederooianus* AB 1001
2. *Melocactus schulzianus* AB 1005
3. *Melocactus spec.* HU 150A
4. *Melocactus inconcinus* AB 1003

M. inconcinus

cylindervormig, grijsachtig groen,
harde en langere doorns, die niet
ververen
cephalium wat kleiner met minder
dichte beborsteling
vrucht naar beneden toe iets
lichter van kleur.

M. permutabilis

platrond tot rond, grasgroen,
iets kortere doorns, die snel
ververen naar pikzwart
cephalium veel breder met dichte
rode beborsteling
vrucht egaal licht karmijnrood.

AB 1005

Dit is *Melocactus schulzianus* Buin. & Bred., gepubliceerd in Succulenta 1974, p. 86-92. Deze soort groeit in Suriname, dat echter biogeografisch bij Brazilië behoort. Ze groeien enigszins plat-bolvormig met een nogal harde, lichtgebogen, ivoorkleurige bedoorning. Het vruchtje is glanzend lichtviolet-roze ("zuurstang" kleur). De habitat is het Voltz-gebergte en aangrenzende bergen, terwijl hij ook aangetroffen is op de Sipaliwini-savanne, zo'n 300 km zuidelijker, dicht tegen de Braziliaanse grens aan. Een nader bericht vermeldt dat ook op de rotsplateau's in het Toemak-Hoemak gebergte op de grens van Suriname en Brazilië een *Melocactus* groeit. Of het een nieuwe soort betreft of dat het *M. schulzianus* is, zal nog bekeken moeten worden. Er kon nog geen materiaal verkregen worden.

Kort na terugkeer van zijn laatste Brazilië-reis in 1974 kreeg Buining brief-contact met Eddie Esteves Pereira. Ook ontving hij de eerste vondsten van Esteves, die zijn planten aanduidt met de letter E. Hieronder waren ook Melo's die verder onbekend gebleven zijn. Van één van deze soorten heb ik 3 exemplaren in mijn verzameling. Het zijn blauwgroene planten met kromme donkere doorns, die veel gelijkenis hebben met *M. macrodiscus* Werd. Eddie Esteves Pereira en Rudy Buenecker maken nog steeds reizen door Brazilië. De resultaten komen via Prof. Diers binnen. De laatste Melo die gepubliceerd werd was *M. warasii*.

Dan zijn er ook nog Melo's die een HB-nummer dragen. Dat zijn planten die Heimen en Braun vonden op hun tocht in 1980. Hierop sloot de reis aan die Heimen, Heek, Hovens, Paul en Strecker in 1981 ondernamen. Hun vondsten dragen de aanduidingen 81/...

Zij tenslotte vermeldt dat ik in mijn verzameling een 25-tal niet nader te identificeren *Melocactus* heb, die vrijwel alle uit Brazilië afkomstig zijn.

Tamanredjo, district Commewijne, Suriname

* *
*

Mesembryanthemaceae (LI)

F. NOLTEE en A. DE GRAAF

79. *Mitrophyllum* Schwantes

(Afgeleid van het Griekse woord mitra = bisschopsmuts en phyllon = blad.)

Degene die de uitzonderlijke planten uit dit geslacht bekijkt, verwondert zich steeds opnieuw over de 'vernuftige' eigenschappen die zij bezitten. Eigenschappen die de planten in staat stellen zich onder de meest extreme klimatologische omstandigheden te handhaven. Evenals het eerder besproken geslacht *Meyerophytum* (september 1985, p. 186 e.v.), vormen de

Boven: volwassen plant van *Mitrophyllum dissitum* (¾ ware grootte)
 Links: *Mitrophyllum grande*

Foto's: F. Noltee

planten, al naar gelang het jaargetijde, twee totaal van elkaar verschillende bladparen. Dit verschijnsel noemt men dimorfisme of ook wel heterofyllie. Bij *Mitrophyllum* vormen zich evenwel geen bolvormige bladparen zoals bij *Meyerophytum*. In de rustperiode bestaat het bladpaar uit twee dicht tegen elkaar aan liggende bladeren. De vorm is dan min of meer spoelvormig en het geheel is omgeven door een papierdunne huid, afkomstig van het eraan voorafgaande mijtervormige bladpaar.

Aan het begin van de vegetatieperiode zwellen de afzonderlijke bladeren van het bladpaar op en door de druk van binnenuit barst het dunne huidje open. Er heeft zich dan ook al een begin van de afwijkende bladvorm gevormd. Na enige tijd gapen de oude bladeren steeds verder en is het beginstadium van de -later- mijtervormige bladeren te zien. In de daarop volgende fase vertonen de laatstgenoemde bladeren al enigszins de uiteindelijke vorm. De oorspronkelijke bladeren dragen nu nog slechts restanten van het vliesvormige omhulsel. De mijter is nu nog erg mager, maar zal in de volgende weken nog aanzienlijk in dikte toenemen. Het oude bladpaar gaat dan zo langzamerhand rimpelen en tenslotte verschrompelen tot harde, verdroogde bladresten.

Het mijtervormige blad heeft nu zijn vorm gekregen waaraan het geslacht zijn naam dankt.

De plant is nu bloeirijp en in de natuur verschijnen dan de witte, roze of gele bloemen. Zo gaat dat in de natuur. Verwacht u echter in de cultuur niet direct bloemen! Een andere, niet zo leuke, bijzondere eigenschap van *Mitrophyllum* is namelijk dat de planten onder geen beding ertoe te brengen zijn het groeiritme dat zij in hun vaderland hebben, te wijzigen. De vegetatieperiode valt in onze herfst/winter en de rusttijd in onze lente/zomer. De korte daglengte en het geringe aantal zonnige dagen, plus de geringe intensiteit van de zonneschijn, zijn niet in staat onze planten tot bloeien te bewegen. Helemaal onmogelijk is bloei evenwel niet. Prof. Dr. G. Schwantes schrijft in zijn boek "Flowering Stones and Mid-day Flowers" dat in de botanische tuin *Conophyllum (Mitrophyllum) grande* gebloeid heeft.

Voor de cultuur verwijzen we naar hetgeen bij het geslacht *Meyerophyllum* geschreven is, waarbij de planten vrijwel de gehele zomer droog kunnen blijven staan. Het zaaien levert geen moeilijkheden op. Het zaad kiemt gemakkelijk en merkwaardigerwijs verloopt het opgroeien van de zaailingen het eerste jaar zonder problemen. Wat is namelijk het geval. Indien in het vroege voorjaar gezaaid wordt, blijken de zaailingen in de daarop volgende zomer gewoon door te groeien. Ook in de dan aansluitende herfst en winter blijven zij groeien en pas in het tweede levensjaar nemen ze hun oorspronkelijke groeiritme aan. De zaailingen groeien dus eigenlijk drie seizoenen achter elkaar; een niet gering voordeel! Daarna is het echter afgelopen en niets is in staat de planten te dwingen de bij ons gebruikelijke vegetatiekalender te volgen.

Het geslacht *Mitrophyllum* is zeer nauw verwant aan *Conophyllum*. De botanische verschillen zijn slechts gering en hebben betrekking op de bouw van de zaaddozen. Deze verschillen zijn echter zó klein dat door velen *Conophyllum* als een synoniem van *Mitrophyllum* wordt beschouwd. Eens zijn de botanici het ook in dit geval niet. Herre, zowel als Schwantes, twee autoriteiten op het gebied van Mesems, naar wie wij ons in deze artikelenreeks voornamelijk richten, vinden dat *Mitrophyllum* en *Conophyllum*, evenals *Mimetophyllum*, aparte geslachten zijn.

De planten vormen op latere leeftijd korte stammetjes die omgeven zijn door de verdroogde, harde resten van de oude bladeren. Ook vertakken zij zich dan en er ontstaan lage, gedrongen struikjes. De planten hebben dan inmiddels wel een respectabele leeftijd bereikt.

Nog een andere bijzonderheid bij het geslacht *Mitrophyllum* is dat - in hun vaderland - de zaaddozen soms jaren achtereen op de plant achterblijven, ook al zijn deze leeg en daardoor dus van geen nut meer voor de voortplanting. Een merkwaardig verschijnsel dat ook wel voorkomt bij de geslachten *Pleiospilos* en *Ruschia*.

Het verspreidingsgebied van *Mitrophyllum* is zeer klein en beperkt zich tot het Richtersveld, Klein Namaqualand, Kaapprovincie. Aan hun standplaats in het woongebied stellen zij strenge eisen. Ze geven namelijk de voorkeur aan enigszins beschaduwde plaatsen, meestal op de zuid- of zuidoosthellingen. Dergelijke plaatsen zijn te vergelijken met de relatief koele en vochtige noordhellingen van onze duinen. De planten bevinden zich op tamelijk grote hoogte, al naar gelang de hoogte waarop gewoonlijk de vorming van wolken en mist begint. In dit extreem droge gebied, met een gemiddelde jaarlijkse neerslaghoeveelheid van 58 mm (!), moeten zij het hebben van dauw, wolken en mist om te voorzien in hun behoefte aan vocht. Volgens de inzichten van Herre en Schwantes omvat het geslacht slechts 2 soorten, te weten *M. mitratum* en *M. pillansii*. Jacobsen noemt in zijn "Handbook of Succulent Plants" daarbij nog *M. affine*, *M. conradii*, *M. karachabense* en *M. tenuifolium*. Bij al deze namen plaatst hij vraagtekens om aan te geven dat hij er niet zeker van is dat dit echte soorten zijn. In zijn "Lexikon" komt hij op 29 soorten en 2 variëteiten. Daarbij zijn evenwel alle soorten opgenomen die hij voordien tot *Conophyllum* rekende.

Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht

Finlandplein 5, 3244 AE Nieuwe Tonge

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: H. Koningsveld, Verl. Emmastraat 34, 6673 XD Andelst. Tel.: 08880 - 1623.

Vice-voorzitter: M.M.M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel.: 04199 - 3856.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132 - 72911.

2e Secretaris: F. van Leeuwen, Verl. Grensweg 6, 5927 PR Venlo. Tel.: 077-822316.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel. Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodienst t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088.

Alg. Bestuurslid: F. Maessen, Kempke 3, 6075 AN Herkenbosch.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: Fr. van Leeuwen, Verl. Grensweg 6, 5927 PR Venlo. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap, tevens propagandafolders. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor leden elders wonende f 45,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Maurits Hof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeldijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Foto-redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.

Rubrieksmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen, H. van Wortel, B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór het verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: Fr. van Leeuwen, Verl. Grensweg 6, 5927 PR Venlo. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór het verschijnen.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: M.M.M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden.

Bibliotheek: J. Magnin, Oolevaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Catalogus f 1,50 te bestellen op girorek. 1345616 t.n.v. J. Magnin.

Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: H.M.S. Mevissen, Dinantstraat 13, 4826 LH Breda. Tel.: 076-875076. "Catalogus in het febr. nummer".

Ruilen zonder Huilen: H. Leusink, Griftweg 15, 6745 XD Ede. De Klomp. Tel.: 08387-1794.

UITGAVEN BUININGFONDS

1. Het boek **Discocactus** door A.F.H. Buining

Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's, 84 zwart/wit foto's, 33 tekeningen, 6 landkaarten en twee determinersleutels. Nog slechts voorradig in de Duitse en Engelse versie. Prijs f 30,- incl. verzendkosten.

2. Het boek **Wat betekent die naam**

Formaat 15,5 x 21,5 cm, 164 pagina's. Prijs per exemplaar f 12,50 + f 3,- verzendkosten.

Bestelling kan geschieden door storting of overschrijving van het bedrag op girorekening 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELLEN

002 Bewaarbanden voor Uw tijdschriften. (Een jaargang per band). Prijs f 16,- per stuk. (Bij 10 of meer stuks f 13,- per stuk).

003 Verenigingsspeld in broche-vorm,

004 Verenigingsspeld als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk. (Bij 20 of meer stuks f 3,50 per stuk).

005 Affiche in vier-kleuren-druk voor veel doeleinden bruikbaar. Mag door de afdelingen doorverkocht worden voor f 2,50/stuk. Prijs f 1,- per stuk. (In verband met de hoge kosten van verzending en verpakking is de prijs dan ook exclusief).

006 Ansichtkaarten per set van 10 met afbeeldingen van succulenten. Prijs f 2,50. (Bij 10 sets of meer f 2,- per set). Mogen door de afdelingen doorverkocht worden.

Bestelling kan geschieden door storting of overschrijving van het totaal bedrag op girorek. 3742400 van Succulenta afd. Verkoop, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom.

U kunt volstaan met het vermelden van het aantal en de artikelnummers.

Eventuele informatie wordt U graag verstrekt door Trix Stortenbeek, tel. 08389-17088.

N.B. Alle artikelen kunnen tegen vermelde gereduceerde prijzen ook afgehaald worden.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Achterhoek:

17 april : Dhr. Scholten vertelt over zijn hobby met dia's van zijn verzameling. Plant van de maand: Mamillaria.
Plaats: Restaurant "Den Helder", Mr. ten Houtenlaan 4, Winterswijk.

Afd. Amersfoort:

Zie onder afd. Flevozoom.

Afd. Arnhem:

16 april : Voorjaarsverloting en dia's van eigen leden.
Plaats: Zaal van de speeltuinvereniging "Tuindorp", achter het pand Flora-
laan 18, Wageningen. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Brabant-België:

28 maart : Dhr. Gregory Vervoort met een lezing over Alpenplanten.
Plaats: Hoger Rijksinstituut voor Tuinbouw, de Bavaylei 118, 1800 Vilvorde.
Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Dordrecht:

2 april : Bijeenkomst in Hervormd Centrum "De Rank", Dubbelsteijnlaan 70, Dordrecht. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Flevozoom:

17 maart : Dhr. de Ruiter vertelt over - en demonstreert stereofotografie. Dhr. de Groot vertelt over Wigginsia's. Plant van de maand: Wigginsia.
Plaats: Groen van Prinsterer-school, Verkeersweg 51, Harderwijk.
19 april : Onderling kasbezoek in Nijkerk en Amersfoort.

Afd. Gorinchem-Den Bosch:

14 april : Bijeenkomst in zaal "Zie De Winden", Sprang Capelle. Aanvang: 20.00 uur.
Informatie: M. Jamin, tel. 04199-3856.

Afd. Gouda:

20 maart : Lezing door Dhr. Goossens over Chili.
17 april : Praatavond met onderlinge ruilbeurs en plantenkeuring.
Plaats: "Het Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Groningen:

20 maart : Onderlinge ruilbeurs en een praatje door Dhr. van Veen over afstamming van cactussen.
17 april : Mevr. Meems met een diaprogramma over haar en onze hobby.

Afd. Den Helder:

12 april : Zaaresultaten n.a.v. uitgedeeld zaad.
Plaats: Kantine van de gemeentelijke plantsoendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang 13.45 uur.

VAN DER AUWERA

Tuincenter
150 Reetse steenweg
2630 Aartselaar (België)
Tel.: 3 888 88 16

Phyllo's Echeveria's
Plantenverkoop en bezoek verzameling Pierstraat
97, 2838 Reet (op 500 m van tuincenter)
Open vanaf 12 maart tot oktober op di. 9-18 en
za. 9-17 uur.

SUCCULENTENTUIN

FAM. VAN DONKELAAR

Zaadlijst 1986, met vele cactus- en andere
sukkulente zaden gratis op aanvraag bij:

SUKKULENTENTUIN van DONKELAAR,
Postus 15, Laantje 1, 4250 DA Werkendam

Afd. Hoeksche Waard:

10 april : Dhr. G. Cools houdt een lezing over Mamillaria's.
Plaats: Natuurcentrum bij de Rijkshaven te Numansdorp. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Hoogeveen:

2 april : Bijeenkomst in hotel Muller, Paltz 7, Beilen. Aanvang: 19.30 uur

Afd. Rotterdam:

24 maart : Dhr. J.R.P. van Hoey-Smit met een lezing over "Zuid-Afrika".
Plaats: Wijkgebouw "Pier 80", Rösener de Manzstraat 80, Rotterdam. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Utrecht:

14 april : Lezing van F. Noltee over Jemen.
Inlichtingen W. Alsemgeest, tel. 03484-1083.

Afd. IJsselstreek:

21 maart : Dialezing door Dhr. Braamhaar. Samenvatting van zijn reizen naar Brazilië, Ecuador en Mexico.
Plaats: Zaal de "Klokkenkamp", Goor.

Afd. Zeeland:

21 maart : Bijeenkomst met ruil- en verkoopbeurs. Plant van de maand: Epithelantha door Dhr. J. Minnaars.
Plaats: Zaal'tje van de Thomaskapel, Vrijlandstraat, Middelburg. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Zwolle:

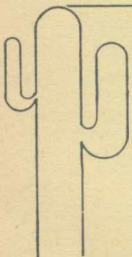
27 maart : Dhr. W. Alsemgeest geeft een verslag van zijn reis door Mexico.
Plaats: Gebouw van "De Nederlandse Protestanten Bond", Thorbeckegracht 11, Zwolle. Aanvang: 19.30 uur.

CACTUSSEN - SUCCULENTEN KWEKERIJ

A.N. BULTHUIS

3945 BC Cothen - Groenewoudseweg 14
tel. 03436 - 1267

Geopend maandag - zaterdag

Int. Ruil & Verkoopbeurs

Op 10 mei a.s. organiseren wij een internationale ruil- en verkoopbeurs op het schilderachtige marktplein in Lottum.

Deelnameprijs: f 15,- per meter tafel.

Tijdig aanmelden s.v.p.

Onze plantencatalogus wordt U omgaand toegestuurd na ontvangst van f 5,- in briefomslag.

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10, 5973 NR LOTTUM/Holl.
Tel. 003 147 63-1693

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig.

Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkactus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-646277

EVENEMENTEN

- 22 maart : Cactusbeurs afdeling Fryslan in Restaurant "Prins" Frieslandhal, Leeuwarden.
- 19-20 april : 1e Europese Gymnocalycium bijeenkomst in Duren. Info in het maartnummer.
- 12-20 april : Internationale Orchideeëntoonstelling in de plantentuin van de Rijksuniversiteit te Gent. Info: 091-27821 (België).
- 26 april : Bijeenkomst van de Alg. Studieclub. Info: J. Pot, tel. 075-287844.
- 8 mei : Cactusbeurs te Winterswijk. Info: 05430-12013 en in het februarinummer.
- 10 mei : Grote Internationale Ruil- en Verkoopbeurs in Lottum. Info in het febr. nummer en tel. 04763-1693.
- 24 mei : Tiende Goudse Cactusbeurs.
- 7 juni : Nationale Cactus- en Vetplantenbeurs afd. Tilburg. Info: H. Kiesebrink, tel 013-350197 en in het maartnummer.
- 21 juni : Plantenbeurs afd. Dordrecht. Info: 078-311191, b.g.g. 078-147931.
- 28 juni : Ruilbeurs afd. Amsterdam.
- 30 augustus : Cactusbeurs afd. IJsselstreek.
- 6 september : Cactusbeurs van de afd. Nijmegen.

PERSONALIA

- Tot secretaris van de afd. Amsterdam is gekozen: J.P. Betlem, Stadhouderskade 152-1, 1074 BC Amsterdam, tel. 020-790738.
- Tot secretaris van de afd. Brabant-België is gekozen: W. van Ransbeek, Merchtemsebaan 9, B-1700 Asse. Tel.: 09-322-452917.
- Tot voorzitter van de afd. Tilburg is gekozen: C. van Herpt, Ohmstraat 30, 5021 NJ Tilburg. Tel.: 013-436467.
- Tot secretaris van de afd. Tilburg is gekozen: H. Kiesebrink, Bukskinstraat 7, 5046 CP Tilburg. Tel.: 013-554677.
- Tot penningmeester van de afd. Tilburg is gekozen: N. Stout, Nonnenveld 14, 4901 ZR Oosterhout. Tel.: 01620-22357.

NAAMSWIJZIGING.

Op de jaarvergadering van de afd. Amersfoort is besloten dat deze afd. voortaan afd. Flevozoom zal heten.

VOOR DE LIEFHEBBERS/STERS.

Rond 1 april komt een zeer zeldzame collectie cactussen bij ons binnen.

ALLE PLANTEN, w.o. *Disco's*, *Melo's*, *Uebelmannia's*, *Roseocactussen* en *Philo's*, zijn op **Lava** gekweekt.

Het zijn importplanten die inmiddels al zeven jaar in cultuur zijn. De beworteling is uitstekend.

CACTUSWEEKERIJ LAKERVELD

Lakerveld 89, Lexmond, tel. 03474-1718.

Geopend: zat. 8-18 uur, ma. t/m vr. alleen na tel. afspraak.

DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

hobbybenodigdheden
boeken

Aktuele aanbieding voor de cactusliefhebber:

1: Zaaïen 85/86, onze nieuwe bijzondere uitgave met vermelding van vele toebehoren voor het zaaien van cactussen en andere succulenten (ook vierkante potten en schalen).

2: Hobbybibliotheek cactussen-succulenten, onze literatuurlijst met ruim 190 uitgebreid beschreven vakboeken tegen gunstige leveringsvoorwaarden.

3: Antiquarische cactus- en succulentenliteratuur, lijst 12 van onze nieuwste aanbiedingen weer opnieuw verkrijgbare zeldzame boeken, tijdschriften en originele grafieken (ook Nederlandse boeken!!)

ALLE INLICHTINGEN OP AANVRAAG KOSTELOOS VERKRIJGBAAR!!!

Jörg Köpper Lockfinke 7 D-5600 Wuppertal 1
West-Duitsland

RUILEN ZONDER HUILEN.

Wie helpt R.Z.H. aan plantjes voor beginners?

Heeft u ook wel eens plantjes over? Geef ze weg, doe er andere mensen (beginners) een plezier mee via R.Z.H.

Wilt u plantjes afstaan? Neem dan even contact op met H. Leusink, tel.: 08387-1794.

NATIONALE CACTUSSEN- EN VETPLANTENBEURS AFD. TILBURG.

Op zaterdag 7 juni organiseert de afd. Tilburg haar eerste "Openbare Succulentenbeurs". Deze beurs wordt gehouden in het wijkcentrum "De Kasteelhoeve", Hasseltstraat 256, Tilburg.

Openingstijden: van 10.00 tot 16.00 uur voor bezoekers en van 09.00 tot 16.00 uur voor deelnemers.

Tafelhuur wordt niet gevraagd en u kunt zich opgeven bij: H. Kiesebrink, Bukskinstraat 7, 5046 CP Tilburg. Tel.: 013-350197.

CACTUSBEURS AFD. FRYSLAN.

Kom
even kijken

ZATERDAG 22 maart

Aanvang 's morgens 10 uur - Toegang vrij

SUCCULENTA FRYSLÂN ruilen - kijken - kopen

cactusbeurs

Restaurant Prins, Frieslandhal Leeuwarden

JAARVERSLAG RUILEN ZONDER HUILEN 1985

Totaal telde R.Z.H. in 1985 106 leden. Namelijk 82 beginners en 24 gevorderden, met zoveel beginners is de vraag naar plantjes voor de beginnerspakketjes groot. Ook in 1985 was het weer een probleem deze plantjes bij elkaar te krijgen, eenmaal zijn er een aantal opgehaald in Zeeland.

Ook nu weer wordt iedereen die plantjes aan R.Z.H. heeft geschonken hartelijk bedankt. Financieel werd het jaar afgesloten met f 116,28 in kas.

De Beheerder van R.Z.H., H. Leusink

SUCCULENTENBEURS, AFD. HAARLEM.

De afdeling Haarlem houdt op zaterdag 3 en zondag 4 mei weer haar jaarlijkse Succulentenbeurs en -tentoonstelling. Dit jaar in de aula van de dr. A. van Voorthuysenschool, prof. Eykmanlaan 1, Haarlem-Boerhavewijk. U bent welkom van 10.00 tot 16.00 uur. De school ligt vlak bij het Elisabeth Gasthuis.

Kosten: f 5,- per tafel per dag. Inlichtingen: H.J. Bertram, 023-360365.

EERSTE EUROPESE GYMNOCALYCIUM BIJEENKOMST.

Uitnodiging voor de 1e Europese Gymnocalycium bijeenkomst op 19 en 20 april in Duren, Duitsland.

Plaats van samenkomst: Hotel "Zur Post", Monschauer Strasse 170, 5160 Duren.

Programma:

zaterdag 19 april.

- tot 10.00 uur : Binnenkomst van de deelnemers.
10.15 uur : Begroeting.
10.30 uur : Ludwig Bercht, De Mihanovichiana in Paraguay.
12.00-13.00 uur : Middagpauze.
13.00 uur : Hans Till, wat is *G. multiflorum* (Hook) Br. en R. en hoe kan men hem onderscheiden van *G. monvillei* (Lem.) Br. en R.
14.30 uur : Franz Strigl, onbekende Fehser-importen.
16.00 uur : Bezoek aan de verzameling van Piltz.
19.00 uur : Gezellig samenzijn.

Zondag 20 april.

- 10.00 uur : Jorg Piltz, het Gymnocalycium-complex in het Pipanaco-bekken.
11.30 uur : Detlev Metzling, Gymnocalycium vatteri-moserianum.

Arbeitsgruppe Gymnocalycium. Ludwig Bercht, Mauritshof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het mei-nummer moeten vóór 15 april bij de heer **Fr. van Leeuwen, Verl. Grensweg 6, 5927 PR Venlo** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Ruiling van ons huis en oppas succulentenkas gevraagd in Friesland, Groningen of Drente, eind juli begin augustus, voor 2 tot 3 weken. S. Helmons, Hogendijk 28, 4681 RM Nieuw-Vossemeer, tel. 01676-2902.

* * *

Gevraagd plantje of stek van *Euphorbia grandicornis*. Joh. v.d. Velden, Postbus 571, 2800 AN Gouda, tel. 01820-13088, na 17 uur.

* * *

Te koop gevraagd jaargangen van Succulenta van 1960 tot 1970, 1972 en 1974, nr. 12-1971 en nr. 12-1973, jaargangen Kakteen und andere Sukkulenten. P. Bartelson, Trangel West 17, 4507 JD Schoondijke.

* * *

Te koop gevraagd of in bruikleen: het boekje *Astrophytums*, geschreven door Sadovsky-Schütz. C.H. Veerman, Ostrandpark 110, 8212 AT Lelystad, tel. 03200-31531 (na 18 uur).

* * *

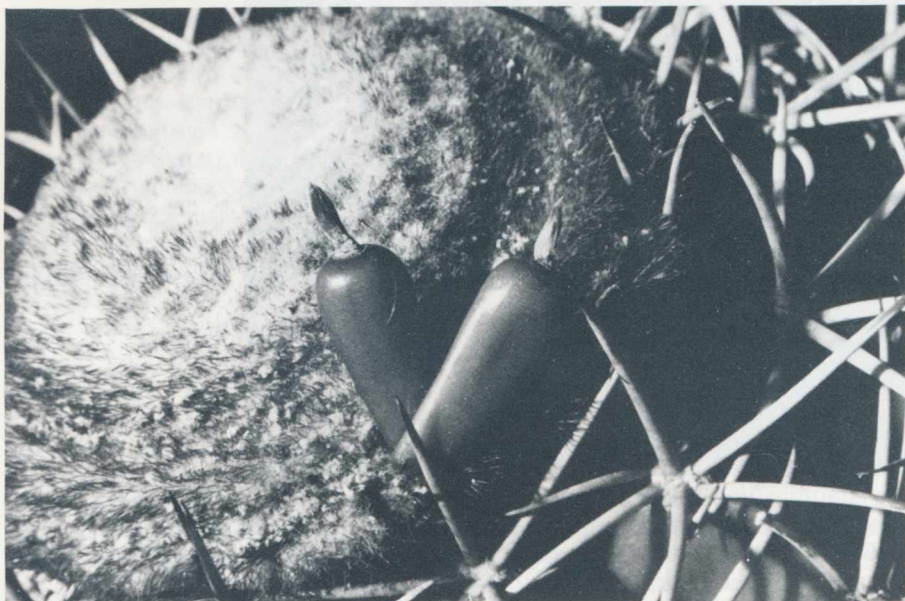
Open-deur-dagen 12 en 13 april a.s., bij Walter Dams, Atheneumstraat 28, 3970 Leopoldsburg-België, tel. 011-345349.

* * *

Melocactus lanssensianus P.J. Braun **species nova** - een nieuwe soort uit Pernambuco, Brazilië (slot)

PIERRE BRAUN

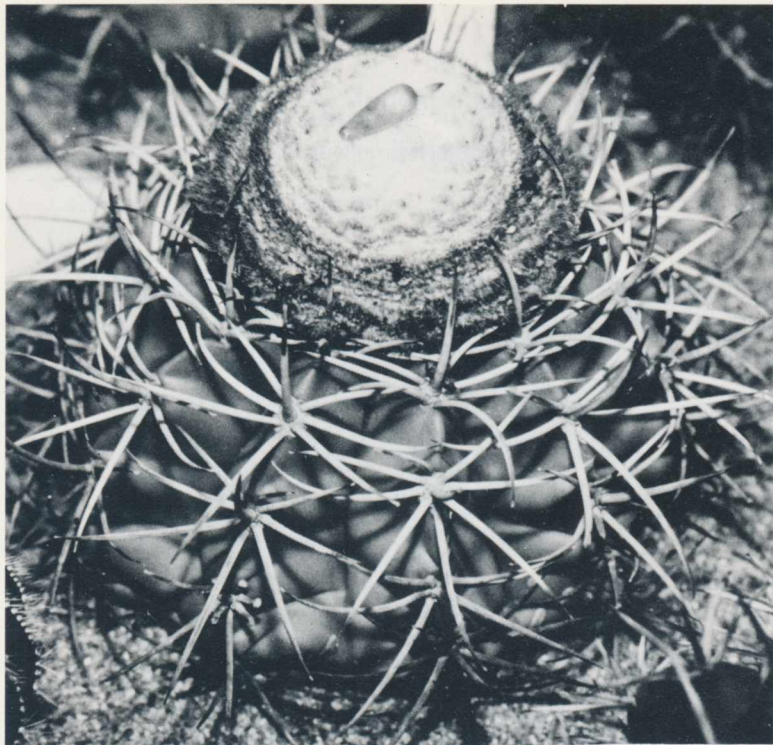

Melocactus lanssensianus: cephalium met vruchten, de laatste met de verdroogde, nog ongeopende knop

Naast de eerdergenoemde kenmerken bezit *M. lanssensianus* nog een karakteristiek kenmerk. De bevruchting wordt nog in het knopstadium door directe overdracht van de eigen stuifmeelkorrels bewerkstelligd. Tot de eigenlijke anthese van de bloem komt het niet meer. Als cleistogame zelfbestuiver past de plant zich daardoor goed aan het droge, aan bestuivers waarschijnlijk arme biotoop aan. De planten in cultuur ontwikkelen rijkelijk vruchten, waaraan steeds de nog gesloten, maar wel ingedroogde knop vastzit. Bijna altijd zijn deze vóór de anthese verdroogde knoppen nog enigszins rood gekleurd, in tegenstelling tot de bloemresten bij andere soorten die meestal zwart, bruinig of totaal verweerd zijn.

Sedert 1978 werden verschillende exemplaren geobserveerd, maar een overgaan van autogamie (zelfbestuiving, bijv. chasmogame en cleistogame bloei bij *Viola* resp. *Frailea*) naar allogamie (kruisbestuiving) kon niet waargenomen worden. Ook aan andere HU 474-planten, zoals in de Städtische Sukkulentensammlung Zürich, zijn naar mijn weten geen open bloemen gezien.

Op aanraden van Dr. B. Leuenberger (Berlijn) werden enkele verdroogde knoppen van de rijpe vruchten afgehaald, in water opgekookt en vervolgens voorzichtig geprepareerd, hetgeen door de nog niet verstoorde ordening van de perianthbladeren eenvoudig was. Het bleek, dat alle bloemondelen nog relatief goed te herkennen waren evenals de oorspronkelijke opbouw; bij vergelijkend onderzoek van bloemresten van andere Melo's was dat veel minder het geval.

*Melocactus
lanssensianus in
de verzameling van
Lanssens*

*Foto's van de
schrijver*

De stamper van de geprepareerde knoppen is roodachtig bruin en 6 mm lang, de stempellobben zijn kopvormig samengekleefd, roodbruin en ca. 0,6 mm lang. De ca. 1 mm lange helmraden staan in ca. 6 kransen, zijn zeer dun en witachtig. Alle meeldraden zijn naar de stempel toe gericht. De helmknoppen zijn rond tot licht ovaal, ca. 0,8 mm lang en geel van kleur. Helmknoppen en stempel zijn sterk door stuifmeel aan elkaar gekleefd. In dit verband moet tevens vermeld worden dat Sanger (Zwitserland) enkele jaren geleden een importplant met het nummer HU 474 in bloei kon fotograferen. Voor zover het uit de mij toen vriendelijk ter beschikking gestelde en inmiddels gepubliceerde opname (Succulenta nov. 1985) valt op te maken, is de gefotografeerde plant inderdaad *M. lanssensianus*. De bloem is krachtig rose, en direct boven het cephalium ca. 5 mm geopend. De perianthbladeren zijn lancetvormig en de witte stempel steekt boven de gele helmknoppen uit. Opvallend was verder dat de afgebeelde plant nog een jong cephalium bezat. Het vermoeden bestaat, dat deze soort in het begin van de generatieve fase normale bloemen vormt en daarmee, althans tijdelijk, een kruisbestuiving toelaat. Op deze wijze zou de populatie op de groeiplaats zich van het op peil houden van de genetische variatie verzekeren en zo een mogelijke inteelt tegengaan. Of dit het geval is en zo ja of het fakultatief of obligaat is zal in de komende jaren bij de nakweek aan zaailingen onderzocht moeten worden. Het exemplaar uit de verzameling van Sanger leeft helaas niet meer. In elk geval kunnen we er dan van uit gaan, dat bij *M. lanssensianus* geen gesloten genetisch recombinatiesysteem aanwezig is.

Ook in de collectie van Kopper (Wuppertal) was een plant aanwezig onder het nummer HU 474 die elk jaar normale open bloemen tentoonspreidde. Gedetailleerd onderzoek van habitus, vruchten en zaad wees echter uit dat deze plant niet overeenkomt met *M. lanssensianus*.

Naast *M. lanssensianus* kennen we in onze verzamelingen nog een cleistogaam bloeiende *Melocactus*, die sedert vele jaren onder een foutieve naam

(*M. neryi*, soms ook *M. bahiensis*) door handelaren aangeboden wordt. De laatste jaren worden deze planten, getooid met een cephalium, geïmporteerd van de Canarische Eilanden. In Brazilië zijn deze planten tot nu toe niet (terug) gevonden. Waarschijnlijk betreft het een cultuurhybride.

Daar *M. lanssensianus* een zeer karakteristieke habitus heeft en ook in generatief opzicht een hogere ontwikkelingsgraad schijnt in te nemen, wordt hier gekozen voor de beschrijving als zelfstandige soort.

Ik vernoem dit taxon naar mijn vriend, de ijverige secretaris van Cactacea brugensis, Etienne Lanssens (Ruisselede, België). Sedert vele jaren houdt hij zich bezig met de cultuur van Braziliaanse Melocactussen; in menig opzicht kon hij mij bij mijn studie van het geslacht helpen. Hem en mijn vriend Leopoldo Horst betuig ik in verband met deze nieuwbeschrijving mijn speciale dank. F. Fuschillo dank ik voor de lichtmicroscopische zaadopnamen en L. Bercht voor de vertaling van het manuscript.

Enkele gegevens over de ecologie van de biotoop.

Dank zij een onderzoek van A. van Wambeke (SMSS Technical Monograph 2, New York 1981) zijn van de naaste omgeving van de vindplaats van *M. lanssensianus* enkele gegevens over het bodemklimaat bekend. Deze data moeten evenwel met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden daar zij betrekking hebben op goed drainerende grond. Bij rotsige of stenige standplaatsen, waar het water snel kan wegvloeien, zullen een grotere droogte en hogere bodemtemperaturen heersen.

De bodemtemperatuur bedraagt gemiddeld 22°C met een verschil tussen zomer en winter van minder dan 5°C. De gemiddelde bodemtemperatuur is in de zomer 23,8°C, in de winter 21,3°C en over het gehele jaar 22,9°C.

De bodemvochtigheid en -temperatuur is zodanig dat per jaar een vegetatieperiode van tenminste 10 maanden aanwezig is. Maximale aantal cumulatieve dagen per jaar met:

- absolute bodemdroogte	: 0
- matige bodemvochtigheid	: 80
- goede vochtigheid	: 280

Het aantal achtereenvolgende dagen per jaar met:

- vochtigheid op 50 cm diepte en een temperatuur daar van tenminste 8°C	: 360
- droogte na het zomer-zonnekeerpunt	: 0
- vochtigheid na het winter-zonnekeerpunt	: 120
- goede vochtigheid in de zomer	: 105
- goede vochtigheid in de winter	: 175

Deze gegevens geven ons enig inzicht in de eisen die deze planten aan het substraat stellen en maken ons ook duidelijk waarom deze planten zo lastig zijn en importplanten nagenoeg niet te houden zijn.

Summary: A cleistogamous new species of *Melocactus* (Cactaceae) is described in detail and it is named for Etienne Lanssens, a well known collector of Brazilian melocacti. The species was discovered by L. Horst in 1977 during a collecting trip through Pernambuco/NE-Brazil. Relatives seem to be *Melocactus zehntneri* (Britton et Rose) Werdermann and *Melocactus macrodiscus* Werdermann, both growing sympatric with *Melocactus lanssensianus* P.J. Braun spec. nov. Differences and affinities are outlined, several taxonomic problems are discussed, pedo-climatic characteristics of the habitat are presented.

Zusammenfassung: Eine kleistogame neue Art aus der Gattung *Melocactus* (Cactaceae) wird im Detail beschrieben und zu Ehren von E. Lanssens, einem interessierten Liebhaber brasilianischer Melocacteen, benannt. Die Art wurde 1977 von L. Horst während einer Sammelreise durch Pernambuco/NO-Brasilien entdeckt. Als nähere Verwandte werden die, eventuell auch sympatrisch wachsenden, Arten *M. zehntneri* (Br. & R.) Werd. und *M. macrodiscus* Werd. erkannt. Die Unterschiede und Gemeinsamkeiten werden herausgestellt, verschiedene taxonomische Probleme werden diskutiert, pedoklimatische Besonderheiten des Standortes werden erläutert.

Beschreibung:

Pflanze: einzeln, flachrund, zum Cephalium hin ganz leicht konisch, Epidermis blau-graugrün, im Alter matt hellgrün, bis 14 cm im Durchmesser und bis 8 cm hoch. Wurzeln verzweigt.
Rippen: ca. 12, gerade nach unten verlaufend, relativ scharfkantig, 2,5-3 cm hoch, nahe des Cephaliums 1,1-1,5 cm breit, an der Pflanzenbasis bis 4 cm breit, dort auch keine deutlich versenkten Trennfurchen; Trennfurchen immer gerade verlaufend. **Areolen:** leicht in der Rippe versenkt, rund, 5-6 mm im Durchmesser, mit wenig beige-grauem Filz, später ganz nackt. Pro Rippe 4-5 Areolen, ca. 1,3 cm voneinander entfernt. **Dornen:** alle rosagrau bis beige, mit etwas dunkleren hellbraunen oder hornfarbenen Spitzen, relativ lang und dünn, aber hart und nicht biegsam; 7-8 Randdornen: der untersten Dorn 3,5-4 cm lang, 1,5 mm dick, orbikulat und manchmal mit leichter Oberkante, nach unten von dem Pflanzenkörper absprenzend und mit leicht nach unten umgekrümmter Spitze, darüber 3 Dornenpaare, jeweils nach links und rechts seitlich zur Pflanze hin gekrümmt und schwach gebogen, das untere Dornenpaar bis 3,7 cm lang, die oberen Paare etwas kürzer, alle mit verdickter Basis, etwas dicker als der unterste Dorn, orbikulat und ohne Oberkante; meist bis oder über die nächste Rippenoberkante reichend; gelegentlich aus dem oberen Areolenteil ein weiterer kleiner, bis 2,2 cm langer Dorn; 1 Mitteldorn pro Areole, 3-3,5 cm lang, an der Basis 1,5-2 mm dick, orbikulat, in einem großen Bogen nach oben gebogen. **Cephalium:** bis 7 cm breit, bis 2,5 cm hoch, mit weißer Wolle und weichen lachsfarbenen bis blaß-rötlichen, sehr weichen Borsten, die nur ganz minimal aus der Wolle herausragen. **Blüte:** cleistogam. **Frucht:** walzenförmig, schwach keulig, glatt, glänzend, im Querschnitt oben rund, unten abgeflacht; kräftig violettrosa; 1,7 cm lang, 0,6 cm breit; mit anhaftender, vor der Anthese vertrockneter, 6 mm langer, beige-rosa Knospe; pro Frucht 18-32 Samen. **Samen:** schwarz, 1,1 mm lang, 0,9 mm breit, kugelig bis helmförmig, ± elongierte Testazellen von sehr unregelmäßiger Gestalt, mit gewundenen, abgerundeten, leicht versenkten Antiklinalgrenzen; im mittleren Teil der Zellen ein abgerundeter, bis 0,05 mm hoher Höcker; zum Hilumbereich und zum Rückenrücken hin werden die Zellen etwas kleiner, mehr isodiametrisch; alle Zellen penta- bis hexagonal; Cuticularfaltungsmuster in dicht nebeneinander liegenden leicht geschlängelten Linien, die über die Antiklinalgrenzen und auch die Höcker hinwegziehen, Zellecken nicht deutlich vertieft; Hilum basal, leicht versenkt, die Funiculusabrisstelle und die Micropylarzone umfassend. Embryo eiförmig, Keimblätter sehr kurz, kaum oder gar nicht zu erkennen; Perispermleer.

Literatur:

- Backeberg, C.: Die Cactaceae IV, Jena 1960.
Bercht, L., Brederoo, A.: *Melocactus macrodiscus* Werdermann, *Succulenta* 64 (3): 57-61, 1985.
Buining, A.F.H.: *Melocactus zehntneri* Britton et Rose in KRAINZ, Die Kakteen, 1. VII 1974.
Buining, A.F.H., Brederoo, A.: *Melocactus axiniphorus* Buining et Brederoo, *Succulenta* 55 (10): 194-198, 1976.
Buining, A.F.H., Brederoo, A.: *Melocactus robustispinus* Buining et Brederoo, *Succulenta* 56 (5): 116-120, 1977.
Britton, N.L., Rose, J.N.: *The Cactaceae*, Washington 1920.
Heimen, G., Paul, R.: *Melocactus paucispinus* Heimen et Paul, *Kakt. u. and. Sukk.* 34 (10): 227-229, 1983.
Krainz, H.: *Melocactus macrodiscus* Werdermann in KRAINZ, Die Kakteen 1. III 1964.
Ritter, F.: *Kakteen in Südamerika I*, Spangenberg 1979.
Rizzini, C.T.: *Melocactus no Brasil*, Rio de Janeiro 1982.
Taylor, N.: Notes on the genus *Melocactus* (1): E. Brazil, *Cact. Succ. Journ.* GB 42 (3): 63-70, 1980.
Werdermann, E.: *Melocactus macrodiscus* Werdermann, *Blühende Kakteen und andere sukkulente Pflanzen XII* 1932, Taf. 47.

Hauptstraße 83, D-5020 Frechen 1, Duitland
Vertaling: L. Bercht

* *
*

Het gebruik van een home-computer bij onze hobby

JOHAN POT

Een aardige combinatie van hobby's is het kweken van planten en het gebruik van de home-computer. Hierbij denk ik aan bestanden van gegevens.

Je kunt in de computer bijvoorbeeld invoeren welke planten je hebt. Als je zaden wilt bestellen uit een zaadcatalogus, weet je met een oogopslag of je van de te bestellen soort al een of meer exemplaren hebt. Dit geldt ook als je op een beurs of bij een handelaar komt. Natuurlijk moet dan wel het bestand afgedrukt staan op papier. Onzin, hoor ik al iemand zeggen. Je kunt evengoed in een notitieboekje opschrijven, welke planten je hebt. Dat is natuurlijk waar, maar de computer kan steeds een geordend beeld geven. Er wordt niet doorgestreept, alles staat in de volgorde die men op dat moment wil.

Ik heb in de afgelopen maanden een eenvoudig programma in BASIC geschreven voor een Commodore-64 computer. Het gebruik ervan bevalt mij zo goed, dat ik het u wil aanbieden. In het programma worden ingevoerd: de naam van de plant, het veldnummer, de vorm waarin de plant is gekregen, de herkomst, het jaar en het aantal. Tijdens het gebruik kan nog ingevoerd worden, waar een dia van de plant te vinden is.

Als het programma in werking wordt gesteld, staan op het beeldscherm een aantal opties, b.v. "Invoer". Door het nummer dat voor "Invoer" staat in te tikken kan er een bestaand of een nieuw bestand ingevoerd worden. Stel, dat ik een nieuw bestand wil maken. De naam van de plant wordt geheel ingevoerd. Als er geen veldnummer bekend is, wordt deze "input" overgeslagen door middel van de returntoets. De vorm waarin de plant verkregen is kan zijn: zaad, stek of plant. Alleen de eerste letter wordt ingevoerd; de computer verwerkt de letter tot het gewenste woord. De herkomst is de naam van de vorige eigenaar. Om die invoer te vereenvoudigen, heb ik de namen van enkele veel voorkomende leveranciers afgekort. Wordt deze afkorting ingetypt, dan wordt de bijbehorende naam ingevoerd. Van het jaartal noem ik alleen de laatste twee cijfers. Als het programma in het jaar 2000 nog gebruikt wordt, krijg ik moeilijkheden, maar zover is het nog lang niet. Tenslotte tik ik het aantal in. Tijdens de invoer wordt het bestand onmiddellijk op naam gealfabetiseerd. Na het invoeren is het verstandig het bestand te bewaren op schijf of cassetteband. Als ik later het bestand wil vergroten, werkt dat op bovenstaande manier.

Het kan zijn, dat ik bepaalde gegevens wil zien of wil corrigeren. Daarvoor kies ik de optie "Zoeken". Ik tik de eerste letter(s) van de naam, veldnummer, herkomst of jaartal in. In een bestand van 320 namen duurt het maximaal 2 seconden totdat een mogelijke naam met toebehoren gevonden is. Is dit niet de gewenste naam, dan tik ik een willekeurige toets in en komt de volgende naam, die aan mijn opdracht voldoet. Ik kan nu corrigeren. Ik tik dan over de bestaande tekst heen en druk op de returntoets. Wil ik niet veranderen, dan druk ik alleen op de returntoets. Als het item "Aantal" de waarde nul krijgt, wordt de plant uit het bestand verwijderd. Dit wordt b.v. gebruikt als een plant een andere naam krijgt. Ik had b.v. een plant onder de naam "Sulcorebutia seinoiana v. Arani", veldnummer WR 275. De planten onder dit veldnummer moeten volgens Rausch nu heten "Sulcorebutia cochabambina". De eerstgenoemde naam wordt uitgevoerd door aantal 0, de tweede naam wordt daarna ingevoerd. Deze manier van werken is nodig, omdat anders het namenbestand niet meer alfabetisch zou zijn, wat daarna problemen bij het zoeken zou opleveren.

Bij het corrigeren kan ook ingevoerd worden in welke doos en onder welk nummer een dia van de plant wordt bewaard.

Zeer wenselijk is het gebruik van een printer. Wil ik een overzicht hebben van het bestand, dan raadpleeg ik een uitdraai. Ik kies de optie "Printen". Hier zijn de volgende mogelijkheden aanwezig. Het gehele bestand kan

worden afgedrukt. Ik kan ook kiezen voor een deelbestand. Ik wil b.v. de gegevens van de planten die ik uit zaden van Köhres heb opgekweekt. Of ik kies voor de gegevens van de soorten die ik in 1984 in de vorm van planten van persoon X heb verkregen. Als de naam van een plant gelijk is aan de vorige, wordt hij niet opnieuw afgedrukt, maar de rest van de gegevens wel. Is de naam gelijk, maar de variëteit niet, dan wordt alleen de variëteitsnaam afgedrukt. Het aantal verschillende namen wordt geteld. Ook is wenselijk een overzicht van de veldnummers te krijgen. Als ik hiervoor kies, dan tik ik b.v. "KK" in. In de volgorde van nummering verschijnen dan de gegevens van de planten onder de veldnummers "KK...". Dit laatste kan interessant zijn, omdat planten onder dezelfde naam met verschillende veldnummers nog wel eens verschillen, b.v. WR 295 en LAU 1004 dragen beide de naam "*Lobivia quiabayensis*", maar zijn niet van dezelfde vindplaats. Anderszijds zullen planten met verschillende namen en gelijke veldnummers wel tot dezelfde populatie horen en heeft het wellicht geen zin twee verschillende "namen" met veldnummer WR 275 aan te schaffen. Daar een home-computer een niet te grote geheugenruimte heeft, is het verstandig per geslacht een bestand te maken. Ik leg me vooral toe op het verzamelen van *Sulcorebutia*'s. Ik heb nu 320 keer gegevens ingevoerd. Bij dit aantal ga ik me soms ergeren aan de traagheid bij het alfabetiseren.

Als u belangstelling hebt voor dit programma, dan zal ik het u graag toesturen. U kunt mij een diskette toesturen, waarop ik het programma kopieer of u vraagt een "list" en tikt het zelf in. Met kopieën op een cassettebandje heb ik te veel negatieve ervaringen om u dit aan te bevelen. Degene die met een ander merk home-computer werkt zal hier en daar moeten aanpassen. Wie met een data-recorder werkt, zal ook een paar regels moeten veranderen. Zorgt u wel voor voldoende frankering voor retourzending?

Gagarinstraat 17, 1562 TA Krommenie. Tel. 075-287844

Naschrift van de redactie: U dient de schrijver ook op te geven of uw systeem draait onder MSDOS (meest voorkomende) of onder CP/M. Dit voorkomt bij voorbaat teleurstellingen.

*
*

De Chileens-Peruaanse kustwoestijn plantenecologisch beschouwd (slot)

F. VANDENBROECK

Iets zuidelijker, nabij Paposo tot voorbij Taltal, komt men in een gebied terecht waar het genus *Copiapoa* een merkwaardige ontplooiing kent. De stranden en lagere kustheuvels zijn nabij Paposo bezaaid met de geweldige exemplaren van *Copiapoa gigantea* var. *haseltoniana* (Backbg.) Ritt.. De reusachtige, wit berijpte, met oranje wollige koppen getooide planten vormen kleine groepen. Oudere koppen bereiken gemakkelijk anderhalve meter lengte. Naarmate men, vanuit Paposo, meer noordelijk langs de kustzone trekt, verandert het uiterlijk der planten zienderogen. Aanvankelijk vermindert hun aantal niet, doch het is ontstellend te zien hoe de planten massaal kwijnen en afsterven. Wellicht is ook hier toenemende droogte de oorzaak. Oostelijk van Paposo, op grotere hoogte waar dichtere nevels hangen, komen reusachtige plantenhopen voor van *C. gigantea* Backbg. samen met talrijke groepen van de zuilcactus *Eulychnia breviflora* Phil.. Begleitende flora vormen *Pyrrhocactus paucicostatus* (Ritt.) Ritt. en *P. neohankeanus* Ritt. alsmede verschillende xerofytische bromeliaceeën. Nog hogerop naar

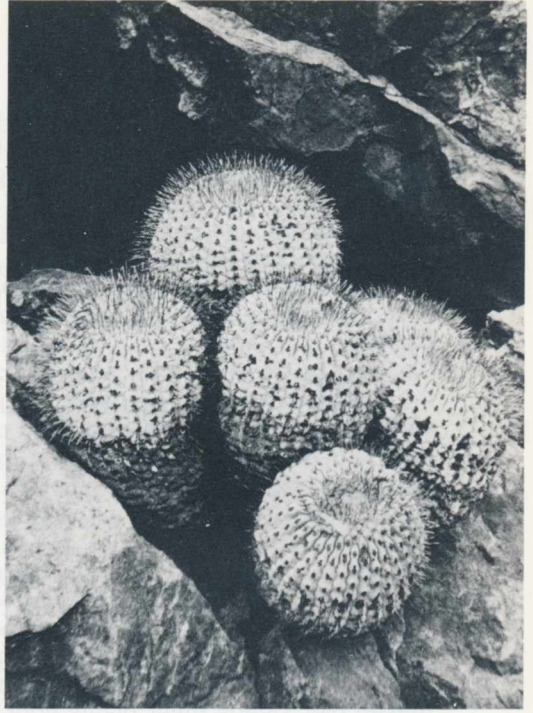
de rand toe van de nevelzone, vindt men nog als enige vegetatie *C. eremophila* Ritt., een plant die in haar groeigebied, zoals de soortnaam het uitdrukt, als "eremiet" een bestaan vindt. Verder oostelijker is er slechts de totale leegte.

Taltal, zuidelijk van Paposo, is het centrum van het verspreidingsgebied van *C. cinerea* (Phil!) Br. et R.. Zuidelijk daarbij aansluitend ligt het groeigebied van Copiapo-soorten als *C. columna-alba* Ritt., *C. cinerascens* (S.-D.) Br. & R., *C. rupestris* Rit., *C. desertorum* Ritt., *C. longistaminea* Ritt. en *C. dealbata* Ritt.. Enkele van deze soorten zijn merkwaardig vanwege de grijze waslaag op de epidermis, zoals *C. cinerea*, *C. columna-alba*, *C. dealbata* en *C. longistaminea*. *C. dealbata* gaat door voor de sterkst berijpte soort van het genus. Zoals bekend biedt deze grijze waslaag de plant een bijkomende bescherming tegen intense zonnestraling. Merkwaardig is wel dat de zgn. "groene" en "grijze" soorten in sommige gebieden samen voorkomen. Enige specifieke klimaatsgebondenheid van planten met een grijze epidermis bestaat dus niet.

Het gebied rond de steden Copiapo en Caldera is zowat de zuidelijke grens van de Atacama-woestijn. Elke kilometer die men van hieruit zuidelijker trekt betekent een toename aan vocht. De woestijn zal dan ook van hieraf langzaam overgaan in een droog steppegebied dat, bij wat neerslag, een uiterst vergankelijke doch aantrekkelijke groene vegetatie vertoont. De kustniveaus maken hier steeds meer plaats voor echte neerslag.

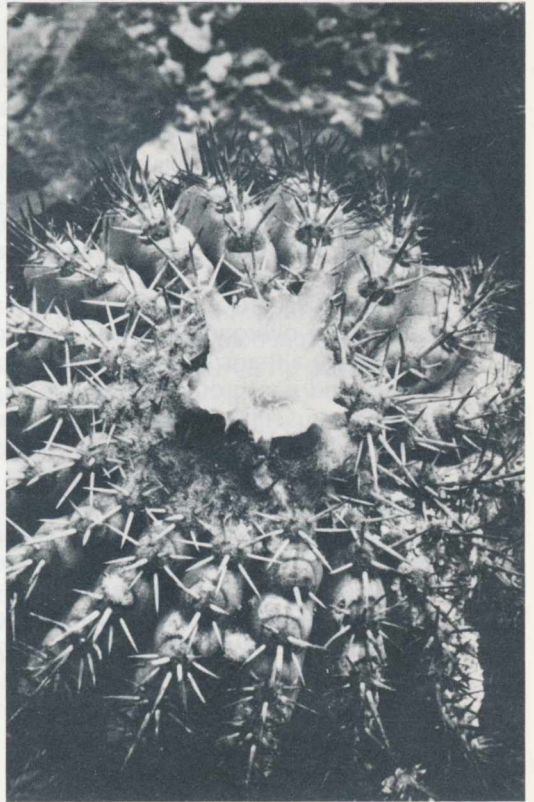
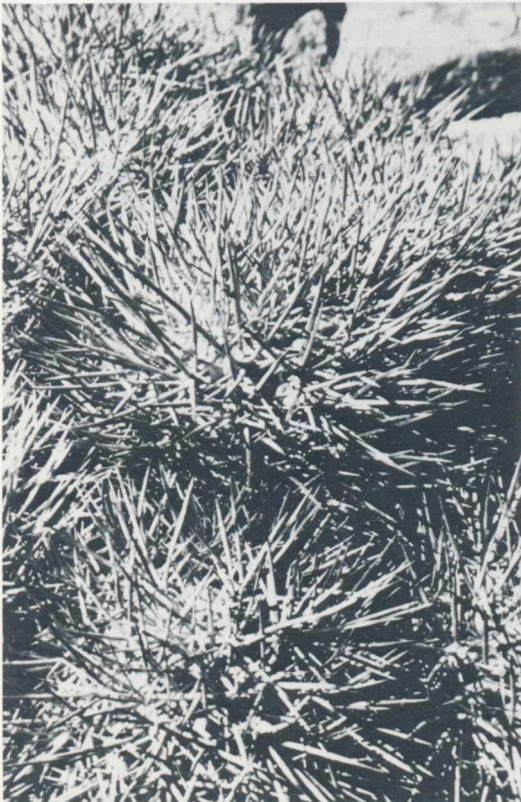
Betekenisvol is wel dat bijvoorbeeld in La Serena (330 km ten zuiden van Copiapo) reeds een jaarlijkse neerslag van 118 mm wordt opgetekend tegenover 9,7 mm in Antofagasta dat in het centrum van Atacama ligt. Het gebied Vallenar-La Serena-Coquimbo is dan ook een echt steppegebied met veel xerofytische struiken. Ook treft men er, in het gepaste seizoen, heel wat eenjarige planten aan met een korte groeicyclus. Onder de cactussen kunnen als meest opvallende worden vermeld *Copiapoa coquimbana* (Ruempl.) Ritt., *C. pseudocoquimbana* Ritt., *C. vallenarensis* Ritt., *Miqueliopuntia* en grote bestanden *Eulychnia*. In het gebied van Huasco en Freirina vindt men vertegenwoordigers van het genus *Thelocephala*, kleine bruingrauwe, diep in de grond zittende plantjes met een minuscule bedoorning en een lange penwortel. Bij Coquimbo begint het groeigebied van *Neoporteria litoralis* Ritt., een soort die via de vorm of variëteit *intermedia* verder zuidelijk in *N. subgibbosa* (Haw.) Br. et R. overgaat.

De zone tussen Coquimbo en Valparaiso (ter hoogte van Santiago gelegen) laat ons de overgang zien van een droogtegebied naar streken met een, zo zouden we althans kunnen stellen, ideaal klimaat. Botanisch krijgen we langzamerhand een grote rijkdom aan planten. Het is het gebied bij uitstek van de zuilcactussen. *Trichocereus chilensis* (Colla) Br. en R., *T. litoralis* (Johow) Looser en *T. skottsbergii* Backbg. zijn typische landschapselementen, terwijl het groeigebied van *Eulychnia* hier ten einde loopt. Vooral *T. skottsbergii* kent in sommige streken een overweldigende verspreiding. Wanneer men het gebied doorreist is het opvallend dat sommige zuilen bezet zijn met een helderrode gloed. Nader onderzoek leert dat het hier gaat om een roodbloeiende parasiet (*Phrygilanthus aphyllus*) die zich bij voorkeur op zuilcactussen schijnt te nestelen. Onder de hier voorkomende meer bolvormige soorten kunnen worden vermeld *Pyrrhocactus chilensis* (Hildm.) Ritt. en *P. horridus* (Remy) Backbg.. Hier en daar daalt *Neoporteria nigrihorrida* (Backbg.) Backbg. af tot bij de kust.

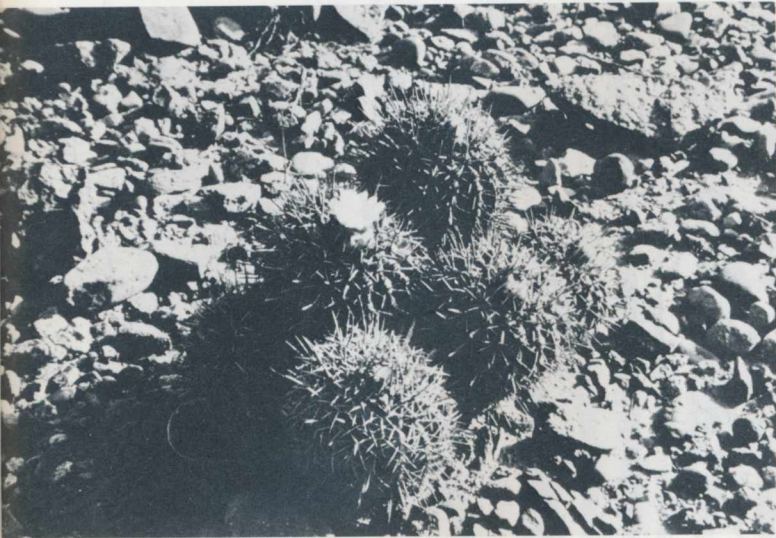
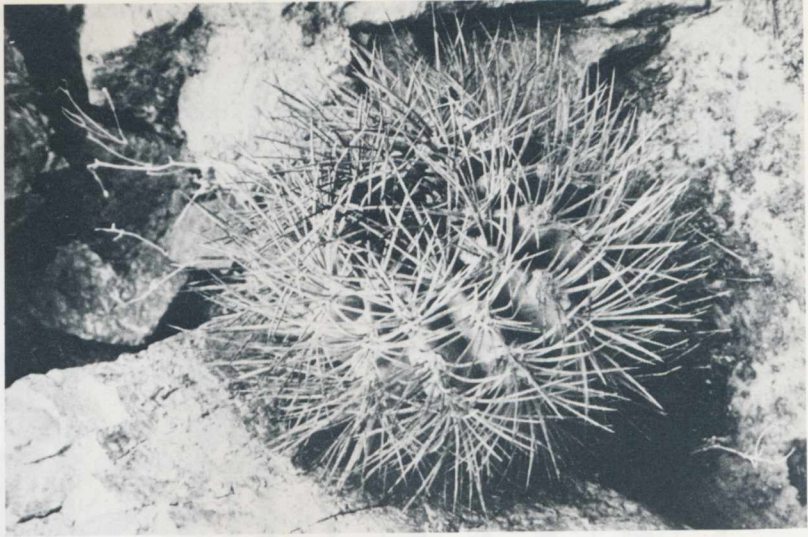

1	2
3	4

1. *Trichocereus skottsbergii* nabij Ovalle bezet met de parasiet *Phrygilanthus aphyllus* (roodbloeiend)
2. *Copiapoa gigantea* var. *haseltoniana* nabij Paposo (noord-Chili). Het zijn de grootst wordende planten van het geslacht
3. *Copiapoa desertorum*, een groepvormende plant met als groeigebied een stenige woestijnzone tussen Las Breas en de baai van Cifuncho (noord-Chili)
4. *Copiapoa cinerascens* ten noorden van Chanazal (noord-Chili)

*Pyrrhocactus
neohankeanus* nabij Paposo

Foto's van de
schrijver

Copiapoa vallenarenensis oostelijk
van Huasco. De woestijn gaat
hier over in een steppegebied.

Hiermee zijn we dan in het centrale deel van Chili aangekomen, het gebied met een aangenaam mediterraan klimaat en de grootste bevolkingsconcentratie. Verder zuidelijk wordt het klimaat al spoedig frisser en vochtiger met bijvoorbeeld ter hoogte van de stad Valdivia (850 km ten zuiden van Santiago) een jaarlijkse neerslag van 2500 mm, wat het gebied tot een der regenrijkste ter wereld maakt. Van contrasten gesproken!

Van Akenstraat 66, 1850 Grimbergen

* *
*

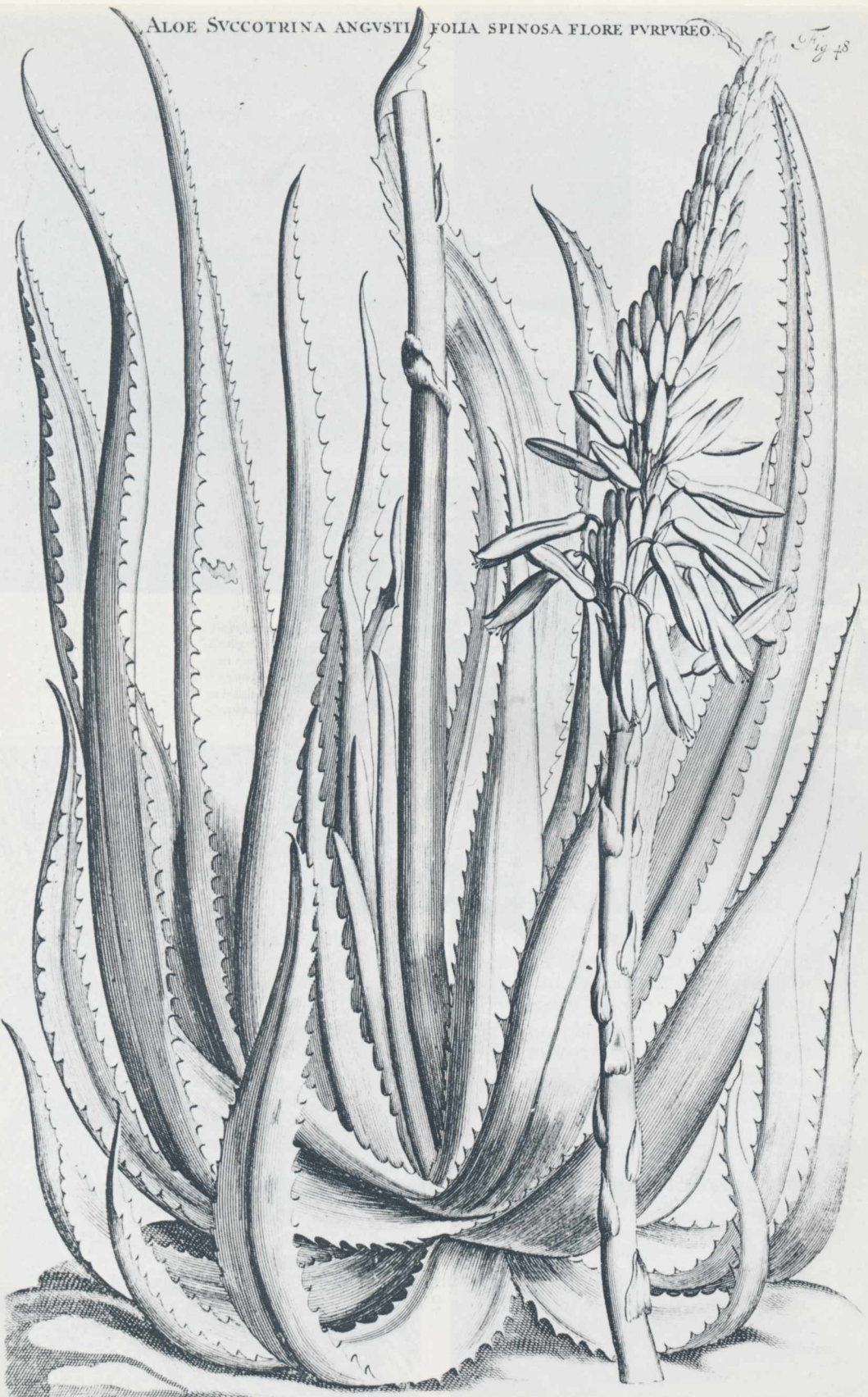
De correcte citering van *Aloe vera* en *Aloe succotrina*

D.O. WIJNANDS

Bij het informatieve artikel van H. Busser, 'Een succulent in farmacie en cosmetiek', in *Succulenta* 64 (10): 218-222, wil ik enkele nomenclatorische opmerkingen maken.

ALOE SVCCOTRINA ANGVSTI FOLIA SPINOSA FLORE PVRPVREO.

Fig 48

Het lectotype van *Aloe succotrina* Allioni, in Commelin, *Hortus Amstelodamensis* vol. 1 t. 48 (1697).

De synonymie van twee van de door Busser genoemde soorten, *Aloe vera* "L." en *Aloe succotrina* "Lam.", is als volgt:

Aloe vera (L.) N.L. Burman, Flora Indica p. 83 (1768)

Aloe perfoliata L. var. *vera* L., Species plantarum p. 320 (1753)

Aloe barbadensis Miller, The gardeners dictionary ed. 8 (1768).

Deze soort komt oorspronkelijk vermoedelijk uit Arabië.

Aloe succotrina Allioni, Auct. syn. stirp. horti Taur. p. 13 (1773)

Aloe vera Miller, The gardeners dictionary ed. 8 (1768), niet N.L. Burman (1768)

Aloe succotrina Lamarck, Encycl. méth. 1 (1): 87 (1783).

Deze soort komt voor in de Kaapprovincie.

Wie na het lezen van de bijdrage van Busser verder geïnteresseerd is in de samenstelling van Aloe-sap kan ik de artikelen van T. Reynolds aanbevelen. Het sap blijkt vooral rijk te zijn aan anthrachinonen en anthron-C-glycosiden; talloze nog niet geïdentificeerde verbindingen konden met dunnelaagchromatografie onderscheiden worden. Naast *Aloe vera* (die hij *Aloe barbadensis* noemt) onderzocht Reynolds 240 andere Aloe-soorten, zodat voor de systematiek van Aloe relevante conclusies kunnen worden getrokken.

Literatuur:

Newton, L.S. 1979. In defence of the name *Aloe vera*. Cact. Succ. J. Great. Brit. 41: 29-30.

Reynolds, T. 1985. The compounds in Aloe leaf exudates: a review. Bot. J. Linn. Soc. 90 (3): 157-177.

Reynolds, T. 1985. Observations on the phytochemistry of the Aloe leaf-exudate compounds. Bot. J. Linn. Soc. 90 (3): 179-199.

Webb, D.A. 1980. Aloe L. in: Flora Europaea vol. 5.

Wijnands, D.O. 1983. The Botany of the Commelins.

Botanische Tuinen van de Landbouwhogeschool, postbus 8010, 6700 ED Wageningen

* *

*

TIJDSCHRIFTEN

Epiphytes vol 9 (1985).

Nr. 33. Een nacht in het oerwoud wordt beschreven door R. Warren. R. Caldera roept de leden van de EPSG op om alle informatie over *Schlumbergera*-hybriden aan hem op te sturen. A. McMillan stelt de nieuwe *Schlumbergera x reginae* 'Bristol Queen' met een kleurenfoto en een korte beschrijving voor. R. Caldera schrijft over *Epiphyllums* en doelt hiermee vooral op de hybriden. G. Rowley bespreekt de namen van lidcactussen.

Nr. 34. C. Innes vertelt iets over de andere succulente epifyten. J. Emery schrijft over *Tillandsia's* (met tekeningen). K. Mann gaat in op de *Aporophyllums*. In het artikel van W. Tjaden wordt de *Schlumbergera* 'Le Vesuve' behandeld. J. Horobins artikel gaat over de goede economische toekomst van *Schlumbergera x reginae*. C. Dawson schrijft over de groeiplaats van epifyten.

Nr. 35. R. Callison schrijft een kort artikel over etiketten. Een eerder verschenen artikel van E. Meier over *Schlumbergera* 'Gold Charm' werd vertaald door A. Westwood. K. Petersen stelt *Disochia* 'Märzsonne' en *Disocactus* 'Frühlingsanfang' voor m.b.v. 2 kleurenfoto's. R. Caldera geeft antwoord op vragen die betrekking hebben op *Rhipsalidopsis*. Mevrouw Whittaker schrijft over haar epifytische cactussen. J. Horobin zet enkele gedachten over de *Schlumbergera*-hybride 'Le Vesuve' op papier.

Kakteen und andere Sukkulenten 36-6, juni 1985.

De titelpagina van dit nummer wordt gesierd door een opname van *Mammillaria laui* fa. *subducta*. De vormengroep rond *M. laui* wordt besproken door F. Krähenbühl. *Epiphyllum lepidocarpum* is het onderwerp van een bijdrage van C. Horich. R. Boos beschrijft, hoe bij zijn *Wilcoxia poselgeri* uit het vruchtbeginsel van een uitgebloeide bloem een nieuwe knop tevoorschijn kwam.

P. Braun geeft de nieuwbeschrijving van *Arrojadoa rhodantha* var. *occibahiensis*. *Echinocereus spinigemmatas* en de plaats van deze soort binnen het genus vormt het onderwerp van een zeer goed gedocumenteerde bijdrage van G. Frank. W. Cullmann wordt geëerd n.a.v. zijn tachtigste verjaardag.

Rebutia albopectinata wordt door G. Gröner voor het voetlicht gehaald. J. Donald geeft commentaar op deze bijdrage.

De (uitneembare) cactuscartotheek bevat deze keer *Cleistocactus tupizensis*, *Ferocactus fordii*, *Mammillaria hahniana* en *Euphorbia valida*.

Kakteen und andere Sukkulenten 36-7, juli 1985.

Op de omslag van deze aflevering prijkt een kleurenfoto van de bloemen van *Disocactus nelsonii*. H. Sibernagel beschrijft zijn ervaringen met het vrij uitplanten van cactussen. Het vóórkomen van rudimentaire doorns bij *Astrophytum myriostigma* wordt behandeld door W. Klaus.

E. Meier stelt *Hylocereus stenopterus* in woord en beeld voor. Hij gaat tevens uitvoerig in op de verschillen tussen de diverse geslachten binnen de subtribus *Hylocereinae*.

Thelocactus hastifer wordt besproken door R. Haas.

K. Augustin wijdt een bijdrage aan de *Sulcorebutia's* en *Weingartia's* die onder HS-veldnummers in omloop zijn. W. Rauh geeft de nieuwbeschrijving van *Kalanchoe dinklagei*. In de cactuscartotheek deze maal *Gymnocalycium mihanovichii* en *Melocactus glaucescens*.

Kakteen und andere Sukkulenten 36-8, augustus 1985.

Lithops weneri siert de voorplaat van deze aflevering. Een bijdrage van G. Rowley handelt over de levensvormen van succulente planten. J. Lüthy wijdt een bijdrage aan de Canadese cactusflora.

Mammillaria duwei, een nieuwe soort uit Guanajuato/Mexico, wordt voorgesteld en beschreven door H. Rogozinski en P. Braun.

Lithops pseudotruncatella var. *riehmerae* wordt besproken door G. Seifert. Over het bewortelen van cactus-stekken in hydrocultuur schrijft B. Potocki-Roth. H. Schönfelder behandelt de stereoskopie, een fotografische methode.

In de cactuscartotheek deze maal *Echinocereus pectinatus*, *Rebutia marsoneri*, *Thelocactus bicolor* en *Aloe humilis*.

Kakteen und andere Sukkulenten 36-9, september 1985.

Een natuuroopname van *Espostoa lanata* siert de omslag van dit nummer. *Gymnocalycium mesopotamicum* is het onderwerp van de bijdrage van G. Isselbacher. J. Riha bespreekt *Turbiniocarpus schmiedickeanus* met zijn variëteiten.

De *Trichocereus-hybride* 'Sonnenglut' wordt in woord en beeld voorgesteld door K. Eckert.

Submatucana KK 1638 "mammillaris" wordt door A. Hetzenecker voor het voetlicht gehaald. W. Höch wordt gecompimenteerd met zijn 85ste verjaardag.

H. Schlosser en A.J. Brederoo geven de nieuwbeschrijving van *Notocactus erythacanthus*.

Ceropegia barklyi is het onderwerp van een bijdrage van K. Jähne.

M. Hils levert een korte bijdrage over *Weingartia trollii*. P. Braun publiceert een reisverhaal uit de Braziliaanse deelstaat Goias. Hoe in sommige midden-amerikaanse landen de cactussen gebruikt worden als sierbeplanting in tuinen laat C. Horich zien.

Deze keer in de cactuscartotheek *Parodia chrysacanthion* en *Huernia primulina*.

A.B. Pullen

INHOUD

Mammillaria-reeksen nader bekeken - Ancistracanthae - Th. Neutelings	50
Nieuwbeschrijving Sulcorebutia vizcarrae var. laui var. nov. -	
A.J. Brederoo en J.D. Donald	52
Braziliaanse Melocactussen met een HU-nummer (slot) - G. Eerkens	56
Mesembryanthemaceae (LI) - F. Nolte en A. de Graaf	58
Melocactus lanssensianus P.J. Braun species nova -	
een nieuwe soort uit Pernambuco, Brazilië (slot) - P. Braun	61
Het gebruik van een home-computer bij onze hobby - J. Pot	64
De Chileens-Peruaanse kustwoestijn plantencologisch beschouwd (slot) - F. Vandenbroeck	66
De correcte citering van Aloe vera en Aloe succotrina - D.O. Wijnands	69
Tijdschriften - F. Süplie en A. Pullen	71